

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Nora Roberts
TRIBUTE

Copyright © 2008 by Nora Roberts

First published by Putnam

Translation rights arranged by Writer's House, LLC. New York

All Rights Reserved

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03136-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

NORA ROBERTS

U inat tradiciji

Prevela Jovana Palavestra

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Za Džejsona i Ket, i početak vašeg zajedničkog života. Neka vam bašte koje sadite puste jako korenje, cvetaju u bojama i oblicima koje oboje donosite, i da se zajedno brinete o njima kako bi cveće procvetalo.

PRVI DEO

RUŠENJE

Prošlost se ne može predstaviti; ne možemo spoznati ono što nismo. Ali isti veo visi nad prošlošću, sadašnjošću i budućnošću.

- HENRI DEJVID TORO

PRVO POGLAVLJE

Legenda kaže da je Stiv Makvin jednom go golcat plivao među rogozom i listovima lokvanja u ribnjaku Male farme. Ako je to istina, a Sila je želela da jeste, taj kralj šmekera se skinuo i uskočio u vodu nakon *Sedmorice veličanstvenih*, a pre *Velikog bekstva*.

Prema nekim verzijama legende, Stiv se te sparne noći u Virdžiniji nije samo rashlađivao – a ono što je radio pored toga činio je sa Silinom bakom. Iako su oboje tada bili u braku sa drugima, legenda je izazivala više veselja nego osude. A pošto su oboje bili odavno mrtvi, niko nije mogao ni da je potvrdi, ni da je opovrgne.

Ali opet, pomislila je Sila dok je proučavala mutnu vodu ribnjaka prepunog lokvanja, nijedno od njih dvoje se, koliko je znala, nije potrudilo da to potvrdi ili opovrgne dok su imali priliku.

Bilo to istina ili ne, pretpostavljala je da je glamurozna, tragična, briljantna, brigama ophrvana Dženet Hardi uživala u tim tračevima. I ikone moraju nekako da se zabave.

Dok je stajala pod žutim zracima sunca, a mart je štipkao za lice, umrtvljujući i rashlađujući ga, Sila je sve savršeno videla. Vrelu letnju noć, plavkastu boju zraka mesečine. Bašte su bile na vrhuncu sjaja i ispunjavale su vazduh opojnim mirisom. Voda je bila tako hladna i svilenkasta u dodiru sa kožom, boje čaja od kamilice prekrivenog ružičastim i belim cvetovima poput sjajnih perli.

Sila je razmišljala o tome kako i Dženet mora da je tada bila na vrhuncu sjaja. Sjajne zlatne kose koja je slobodno padala, prelivajući se preko belih ramena... Ne, i ona mora da su bila zlatne boje zbog letnjeg tena. Pozlaćena ramena u vodi boje čaja, i plave oči boje Arktika što iskre od smeha – a verovatno i od junačkih gutljaja alkohola.

Muzika koja se probija i svetluca u mraku, poput svitaca što se sjaje i preleću preko plodnih polja, plišanih travnjaka, zamišljala je Sila. Glasovi gostiju koji su tu došli za vikend i lutali travnjacima, tremovima i dvorištem blistavim poput muzike. Zvezde bleštave poput onih koje su sijale na nebu kao mali dragulji raštrkani podalje od zrakova mesečine.

Mračni ćoškovi senki, zraci šarene svetlosti iz lampi.

Da, bilo je to tako. Dženetin svet bio je sačinjen od bleštavog svetla i potpunog mraka. Oduvek.

Sila se nadala da je ova uskočila u ribnjak prkosno gola, pijana, budalasta i srećna. I potpuno nesvesna da će se njen burni, očajni, veličanstveni život okončati samo deset godina nakon toga.

Pre nego što se okrenula od ribnjaka, Sila ga je zabeležila u debelom rokovniku. Moraće da bude očišćen, testiran i ekološki uravnotežen. Stavila je sebi i podsetnik da pročita nešto o rukovođenju i održavanju ribnjaka pre nego što se u to upusti ili unajmi stručnjaka.

Potom su na red došle bašte. Ili ono što je od njih ostalo, razmišljala je dok je prolazila kroz visoku, zapetljanu travu. Korov, prava ćebad od loze, zaraslo šiblje sa grančicama koje se probija kroz ćebad poput braon kostiju, naružili su ono što je nekada bilo naprosto čudesno. Biće da je to još jedna metafora za sve ono blistavo i lepo što je ugušeno i sahranjeno pohlepom.

Shvatila je da će joj sa ovim delom biti potrebna pomoć. I to znatna. Koliko god želela da sve padne na njena pleća, da zasuče rukave, nikako nije mogla da raskrčuje i seče, kosi i spaljuje, i sama sve iz početka osmisli.

U budžet će morati da uračuna i ekipu za pejzažno uređenje. Pribeležila je da će morati da prouči stare fotografije bašta, da kupi knjige o pejzažnom uređenju kako bi nešto naučila, i da kontaktira sa lokalnim firmama za pejzažno uređenje kako bi prikupila ponude.

Dok je stajala, pogledom je prelazila preko upropašćenih travnjaka, pognutih ograda, otužnog starog ambara, sivog od čađi i oronulog od vremena. Nekada su tu držani pilići – tako su joj barem rekli – par lepih konja, a tu su bila i sređena polja sa usevima, mali i plodan voćnjak. Želela je da veruje – možda joj je bilo i potrebno da veruje – da sve to može da obnovi. Da će sledećeg proleća, i svih proleća nakon toga, moći da stoji ovde i posmatra kako cveta i buja ono što je nekad bilo bakino.

A sada njeno.

Svojim isto tako plavim očima boje Arktika pod senkom kačketa videla je kako sve sada izgleda, a kako je nekada bilo. Kosu, koja je više bila boje meda nego zlatne prašine, provukla je pozadi kroz kačket i vezala u dug, razbarušen rep. Preko snažnih ramena i izduženog torza nosila je debelu duksericu sa kapuljačom, na dugim nogama imala je izbledele farmerke i čizme koje je davno kupila za šetnje planinama Blu Ridž. Istim onim što su se sada uzdizale sa pozadinom u vidu neba.

Pomislila je na to koliko godina je prošlo. Poslednji put kad je došla na istok, ovde. I kada je, činilo joj se, posađeno seme onoga što je sad naumila.

Nisu li onda ove četiri godine nemara – ili beše pet – makar delimično njena krivica? Mogla je da navaljuje ranije, mogla je da zahteva. Mogla je nešto da uradi.

„Radim nešto sada“, podsetila je sebe. Nije nameravala da žali za kašnjenjem ništa više nego za manipulacijom i ogorčenim argumentima kojima se poslužila kako bi naterala majku da joj prepriše imanje.

U inat tradiciji

„Sada je tvoje, Sila“, rekla je sebi. „Nemoj to da upropastiš.“

Okrenula se, psihički se pripremila, a zatim se kroz visoku travu i rastinje uputila ka staroj seoskoj kući gde je Dženet Hardi priređivala blistave zabave, a koja joj je bila прибежиште kad nije snimala filmove. I gde je 1973. godine, jedne isto tako sparne letnje noći, sebi oduzela život.

Tako makar kaže legenda.

Ima duhova. To što ih je osetila gotovo jednako ju je iscrplo kao i kad je procenjivala tri oronula sprata, našla se licem u lice sa prljavštinom, prašinom, otužnom zapuštenošću. Duhovi su, pretpostavljala je Sila, razlog zbog kog su vandalizam i neovlašćeno zadržavanje na ovom imanju svedeni na minimum. Pomislila je kako od legendi ima neke koristi.

Bila je izdejtvovala da se u kući opet uključi struja, sa sobom je ponela mnogo sijalica i, nadala se, dovoljno sredstava za čišćenje, za početak. Pre toga se prijavila za dozvole i istražila lokalne izvođače radova.

Došlo je vreme da nešto započne.

Poređavši prioritete, bacila se na prvo od četiri kupatila koja četku nisu videla poslednjih šest godina. A slutila je da se prethodni stanari nisu naročito bavili tim sitnicama za vreme svog kratkog boravka.

„Moglo bi biti i odvratnije“, gundala je dok je strugala i ribala. „Moglo je da bude zmija i pacova. Ućuti, zaboga. Još ćeš ih i prizvati.“

Nakon dva sata znojenja, tokom kojih je ispraznila bezbroj kofa sa prljavom vodom, pomislila je da bi mogla da rizikuje i iskoristi kupatilo a da pre toga ne mora da se vakciniše. Ispivši velike gutljaje flaširane vode, spustila se stražnjim stepenicama kako bi prionula na kuhinju. Ugledavši laminat bebi-plave i bele boje na niskim radnim površinama, zapitala se čija je bila ideja da uvede tu novinu, i zašto su mislili da bi se to slagalo sa veličanstvenim starim *O’Kif i Meritovim* šporetom i *koldspot* frižiderom.

Estetski gledano, prostorija je bila i više nego ogavna, ali prvo je valjalo očistiti je. Poduprla je zadnja vrata, ostavivši ih otvorenim radi ventilacije, ponovo navukla gumene rukavice i veoma bojažljivo otvorila vrata šporeta.

„Sranje.“

Ostavivši veći deo tečnosti za čišćenje rerne da deluje, prionula je na rešetku šporeta, rešo, ploče i aspirator. U sećanje joj je doletela jedna fotografija Dženet, u kecelji na falte i haljini uzanog struka, kose boje sunca u živahnom repiću, kako meša nešto u velikom loncu na šporetu. Smeši se ka foto-aparatu dok je dvoje dece gleda sa obožavanjem.

Slikanje za novine, setila se Sila. Za jedan od ženskih magazina. *Redbuk* ili *Makol*. Stari kućni šporet, sa rešetkom za roštilj u središtu, svetlucao je poput

nove nade. I opet će, zaklela se. Jednog dana će mešati nešto u loncu na istom tom šporetu i verovatno isto tako glumiti da dobro zna šta radi, poput bake.

Krenula je da čučne da proveri dejstvo tečnosti za čišćenje rerne, a potom je iznenađeno uskliknula začuvši svoje ime.

Stajao je kod otvorenih vrata, a sunčeva svetlost pravila je oreol oko njegove plave kose prošarane sedima. Osmeh mu je produbio bore na licu, još tako privlačnom, i spokojne oči boje lešnika ispunio toplinom.

Srce joj je poskočilo od iznenađenja, pa zadovoljstva, a na kraju od postiđenosti.

„Tata.“

Kada je zakoračio ka njoj, raširivši ruke da je zagrlji, podigla je ruke i krenula unazad. „Ne, nemoj. Skroz sam gadna. Prekrivena sam... ne želim ni da znam čime.“ Zadnjim delom zgloba je obrisala čelo, a zatim nespretno skinula zaštitne rukavice. „Tata“, ponovila je.

„Vidim jedan čist deo.“ Podigao joj je bradu rukom i poljubio je u obraz. „Vidi ti nju.“

„Ne želim da se vidim.“ Ali nasmejala se jer je dobar deo nelagode sa početka nestao. „Otkud ti ovde?“

„Neko te je prepoznao u gradu kada si stala da kupiš zalihe i pomenuo nešto Peti. A Peti me je“, nastavio je, misleći na suprugu, „nazvala. Zašto mi nisi rekla da dolaziš?“

„Htela sam. Mislim, htela sam da te pozovem.“ U nekom trenutku. Nekađ. Kada se seti šta da kaže. „Samo sam htela prvo da stignem ovde, a da onda...“ Ponovo je bacila pogled na rernu. „Zadubila sam se u posao.“

„Vidim. Kad si došla?“

Zapekla ju je savest. „Slušaj, hajdemo na trem ispred. Tamo nije tako loše, a tu mi je i ručni frižider sa sendvičima koji samo nas čekaju. Daj mi samo sekund da se umijem, pa ćemo da proćaskamo.“

Ispred nije toliko loše, pomislila je Sila kada je sa ocem sela na ulegle stepenice, ali ipak je loše. Sa zaraslim travnjacima i baštama prepunim korova, triom izobličienog drveća kruške i užasno zapetljanom biljkom za koju joj se činilo da je glicinija, sa svim tim može da izađe na kraj. Mora. Ali predivna stara magnolija je rasla, gusta sa tamnim, sjajnim lišćem, a tvrdoglavi narcisi probijali su se kroz trnoviti oklop ruže puzavice duž kamenih zidova.

„Izvini što nisam zvala“, počela je Sila, dodavši ocu bocu ledenog čaja uz polovinu sendviča. „Izvini što ne zovem.“

Potapšao ju je po kolenu, otvorio joj bocu, a potom i svoju.

To je baš nalik njemu, pomislila je. Gavin Makgauan prihvata sve onako kako jeste – bilo da je dobro, loše ili osrednje. Kako li se ikada zaljubio u

U inat tradiciji

emotivno živo blato u vidu njene majke, nije uspevala da pojmi. Ali to je bilo davno, razmišljala je Sila, i negde daleko.

Zagrizla je sendvič. „Loša sam ćerka.“

„Najgora“, rekao je, nasmejaviši je.

„Lizi Borden*.“

„Druga najgora. Kako ti je majka?“

Sila je zagrizla sendvič i prevrnula očima. „Trenutno sam definitivno gora od Lizi što se mame tiče. Ali osim toga, dobro je. Peti za nju sprema nekakav kabare.“ Sila sleže ramenima na očev miran pogled. „Cenim da je, kada ti brak u proseku traje tri godine, praktičnije i efikasnije muževima dodeljivati brojeve. Dobar je on. Bolji od Četvrtog i Drugog, i znatno pametniji od Trećeg. A zbog njega i sedim ovde i delim sendvič sa neprevaziđenim Prvim.“

„Kako to?“

„Spremanje kabarea zahteva novac. Imala sam nešto novca.“

„Sila.“

„Čekaj, čekaj. Imala sam nešto novca, a ona je imala nešto što sam želela. Želela sam ovo mesto, tata. Želim ga već neko vreme.“

„Ti...“

„Da, kupila sam farmu.“ Zabacila je glavu i nasmejala se. „Znaš kako sam je iznervirala. Sam bog zna da je nije želela. Mislim, pogledaj je. Godinama nije bila ovde, *decenijama*, a otpustila je sve upravnike, nadzornike i staratelje. Nije htela da mi je da, a ja sam pogrešila kad sam je pitala pre par godina. Ni tada nije htela da mi je proda.“

Ponovo je zagrizla sendvič, a ovoga puta je u njemu i uživala. „Složila sam tragičnu facu, igrala na kartu Dženet. Ali sada joj je bio potreban početni kapital i htela je da ga uložim. Moje odsečno *ne* propraćeno je velikom svađom i dramom. Rekla sam njoj i Petom da ću kupiti imanje, iznela sam im cifru i stavila im do znanja da od nje ne odstupam.“

„Prodala ti je. Prodala ti je Malu farmu.“

„Nakon silnih iskeženih zuba, plakanja, raznih žalosnih optužbi na moje ponašanje kao ćerke od dana kada sam se rodila. I tako. Nije ni važno.“ Nije toliko bitno, pomislila je Sila. „Nije je želela; ja jesam. Još odavno bi je prodala, da sredstva nisu bila zamrznuta. Mogla je samo da se proda i prenese na članove porodice do beše 2012? U svakom slučaju, Peti ju je smirio i svako je dobio ono što je želeo.“

---

* Lizi Borden (1860–1927) bila je glavna osumnjičena za ubistvo oca i maćehe sekirom u gradiću Fol River u Masačusetsu. Njen slučaj je zapamćen jer se pominjao u tekstu popularne dečje pesmice za igranje lastiša. (Prim. prev.)

„Šta planiraš sa njom, Sila?“

Da živim tu, pomislila je. Da prodišem. „Sećaš li je se, tata? Ja sam je videla samo na slikama i starim video-kasetama, ali ti si bio ovde kada je bila na vrhuncu. Kada je imanje bilo predivno, a tremovi se sijali. Kada je bila graciozna i puna karaktera. To planiram da uradim sa njom. Obnoviću je.“

„Zašto?“

Čula je ono neizgovoreno *kako* i rekla sebi da nije važno što on ne zna šta je ona sve u stanju da uradi. Makar ne toliko važno.

„Jer zaslužuje bolje. Zbog toga što mislim da Dženet Hardi zaslužuje bolje. I zato što mogu. Renoviram i preprodajem kuće već gotovo pet godina. Dve godine praktično sama. Znam da nijedna od njih nije bila ovako velika, ali to mi ide od ruke. Fino sam zaradila od tih projekata.“

„Radiš li ovo zbog profita?“

„Možda se u naredne četiri godine predomislim, ali za sada? Ne. Nikada nisam poznavala Dženet, ali uticala je na mene u gotovo svakom aspektu života. Nešto u vezi sa ovim mestom vuklo ju je ovamo, čak i na kraju. Nešto u vezi sa njim vuče i mene.“

„Daleko je ovo od onoga što je tebi poznato“, rekao je Gavin. „Ne mislim na kilometre, nego na atmosferu. Kulturu. Šenandoa Veli, ovaj njegov deo, i dalje je prilično ruralna sredina. Skajlajn Vildž se može pohvaliti nekolicinom hiljada ljudi, a čak su i veći gradovi poput Front Rojala i Kalpepera daleko od Los Anđelesa.“

„Mislim da želim da istražim sve to i provedem više vremena sa svojim korenima sa Istočne obale.“ Priželjkivala je da mu bude drago, a ne da bude zabrinut da neće uspeti ili da će odustati. Opet.

„Umorna sam od Kalifornije, od svega sam umorna, tata. Nikada nisam želela ono što mama želi, niti za mene, niti za nju.“

„Znam, dušo.“

„Tako da ću neko vreme živeti ovde.“

„Ovde?“ Izraz šoka razlio mu se licem. „Ovde ćeš da živiš? Na Maloj farmi?“

„Znam da sam poludela. Ali dosta sam kampovala, a ovo će u svakom slučaju biti isto to na nekoliko dana. Onda ću unutra izgurati na osnovnom još neko vreme. Trebaće mi oko devet-deset meseci, možda i godinu dana da je renoviram kako valja. A na kraju svega, znaću želim li da ostanem ovde ili da nastavim dalje. Ako budem htela da odem dalje, tada ću da razmišljam o tome šta ću i kako ću. Ali sada sam umorna od odlazaka, tata.“

Gavin na trenutak ništa nije rekao, a zatim joj je stavio ruku preko ramena. Ima li ikakvu predstavu, zapitala se, koliko joj taj opušten gest podrške znači? Kako bi i mogao?

U inat tradiciji

„Ovo je bilo prelepo mesto, prelepo, puno nade i srećno“, kazao joj je. „Kojni su pasli travu, pas je dremao na suncu. Cveće je bilo divno. Mislim da se Dženet i sama pomalo bavila baštovanstvom dok je bila ovde. Rekla je da je došla ovde da se opusti. I opustila bi se, nakratko. Ali onda bi osetila potrebu za ljudima – makar ja tako pretpostavljam. Bili su joj potrebni buka i smeh, svetlost. Međutim, s vremena na vreme bi dolazila sama. Bez prijatelja, porodice, novinara. Oduvek sam se pitao šta je radila tokom tih poseta kada je bila sama.“

„Ovde si upoznao mamu.“

„Jesam. Bili smo tek deca, a Dženet je priređivala zabavu za Dili i Džonija. Pozvala je dosta seoske dece. Svideo sam se Dženet, pa me je pozivala kad god su bili ovde. Džoni i ja smo se igrali zajedno i ostali smo prijatelji kad smo ušli u tinejdžerske godine, iako je počeo da se druži sa drugačijom ekipom ljudi. A onda je Džoni umro. Umro je i svuda je zavladao mrak. Dženet je posle toga češće dolazila ovamo sama. Peo bih se na zid da vidim da li je tu, da li je Dili s njom, kada bih se vraćao kući sa koledža. Video bih je kako šeta sama, ili bih video upaljena svetla. Popričao sam sa njom nekoliko puta, tri ili četiri puta, nakon što je Džoni umro. A onda je i ona umrla. Od tada ovde ništa nije isto.“

Tačno je da zaslužuje bolje“, izgovorio je uzdahnuvši. „Kao i ona. Ti si ta koja bi trebalo da pokuša to i da im pruži. Moguće je da si jedina koja je to u stanju.“

„Hvala ti.“

„Peti i ja ćemo ti pomoći. Odsedni kod nas dok ovo mesto ne bude bilo osposobljeno za život.“

„Prihvaću tvoju ponudu za pomoć, ali želim da ostanem ovde. Da steknem osećaj za ovo mesto. Nešto sam već istraživala, ali dobro bi mi došle preporuke za lokalne majstore i slično. Vodoinstalateri, električari, stolari, pejzažne arhitekta. I obične ljude sa snažnom kičmom koji su u stanju da prate uputstva.“

„Uzmi rokovnik.“

Pridigla se na noge, ušla u kuću, pa se vratila. „Tata, da je između tebe i mame uspelo, da li bi ostao u glumi? Da li bi ostao u Los Anđelesu?“

„Možda. Ali tamo nikada nisam bio srećan. Odnosno, ne zadugo. Nisam bio neki glumac.“

„Bio si dobar.“

„Taman koliko treba“, odvratio je uz osmeh. „Ali nisam želeo ono što Dili želi, niti za nju, niti za sebe. Tako da razumem na šta si mislila kada si isto to rekla. Nije ona kriva, Sila, što smo želeli nešto drugačije.“

„Našao si ono što želiš ovde.“

„Da, ali...“

„To ne znači da ću i ja“, kazala je. „Znam. Ali možda hoću.“

Sila je pretpostavila da prvo treba da odluči šta to ona želi. Više od polovine svog života radila je ono što joj kažu i prihvatila ono što ima kao ono što bi *trebalo* da želi. A priznala je i da je većinu preostalog dosadašnjeg života provela bežeći ili ignorišući sve to, ili je to stavljala po strani kao da se desilo nekome drugom.

Bila je glumica još i pre nego što je progovorila jer je tako njena majka htela. Detinjstvo je provela izigravajući jedno drugo dete – dete mnogo simpatičnije, pametnije i slađe nego što je zapravo bila. Kada se ono završilo, prolazila je kroz ono što su agenti i producenti nazivali nezgodnim godinama, gde je posla bilo malo. Sa Dili je izdala katastrofalan album i igrala je u šaćici tinejdžerskih horor filmova u kojima bi se smatrala srećnom kada bi je svirepo ubili.

Istrošila se još pre osamnaestog rođendana, pomislila je Sila dok se bacala na krevet motelske sobe. Neko čije je vreme bilo, pa prošlo, ona za koju su se pitali šta beše s njom, neko ko je grabio retke gostujuće uloge i davao glas u reklamama.

Ali TV serije koje su se dugo prikazivale i nekoliko filmova za zaborav iz B kategorije omogućili su joj da se fino ugnezdi sa parama. Bila je pametna, pa je dodavala pera na to gnezdo, a jaja koristila kako bi mogla da uroni prste u razne pite ne bi li videla sviđa li joj se ukus.

Majka je to nazivala traćenjem onoga što joj je od boga dato, a njen psihoterapeut nazivao je to izbegavanjem.

Sila je to nazivala postepenim učenjem.

Kako god da se to zvalo, dovelo ju je u ovaj prilično očajan hotel u Virdžiniji, sa svim izgledima da joj se sledećih meseci sprema težak, naporan i skup posao. Jedva je čekala da počne.

Upalila je TV, nameravajući da ga drži uključenim čisto da se čuje u pozadini, dok je sedela na čvornovatom krevetu kako bi još jednom prošla kroz beleške. Čula je kako par konzervi ispada iz automata za grickalice i piće na metar ispred njenih vrata. Iza njene glave, nejasni odjeci TV-a iz sobe pored njene dopirali su kroz zidove.

Dok su lokalne vesti brujale na TV-u, sastavljala je listu prioriteta za sledeći dan. Pod broj jedan: osposobiti kupatilo. Nije joj bio problem da kampuje napolju, ali kada se bude iselila iz motela, trebaće joj osnovne stvari. Naporan rad zahteva tuš koji funkcioniše. Prioritet su vodoinstalacije.

Na pola liste krenule su da joj se sklapaju oči. Podsetivši se da mora da se odjavi i bude kod kuće u osam, isključila je TV, a zatim i svetlo.

U inat tradiciji

Dok je tonula u san, duhovi iz sobe pored dopirali su kroz zid. Čula je veličanstveni glas Dženet Hardi kako kreće da peva pesmu koja slama srca.

„Savršeno“, promrmljala je Sila dok ju je pesma ispraćala u san.

Sedela je na ljupkom tremu sa pogledom koji je pucao na lepi ribnjak i zelena brda što su se talasala ka plavim planinama. Ruže i ljiljani odavali su opojni miris od kog su pčele opijeno zujale, a kolibri zapanjujuće boje smaragda hitao ka nektaru. Sunce je na nebu bez oblačka sijalo snažno i jarko, i sve prekrilo zlatnom svetlošću iz bajki. Ptice su pevale iz sveg glasa, skladno poput onih iz Diznijevih filmova.

„Samo čekam da vidim Bambija kako se igra sa Tamperom“, prokomentarisala je Sila.

„Tako sam ja sve to videla. Kad su vremena bila dobra.“ Mlada i predivna u nežnobejoj letnjoj haljini, Dženet je pijuckala gaziranu limunadu. „Savršena pozornica, spremna da stupim na nju.“

„A kad su vremena bila loša?“

„Bekstvo, zatvor, greška, laž.“ Dženet sleže ljupkim ramenima. „Ali uvek na kraju sveta.“

„Ponela si taj svet sa sobom. Zašto?“

„Bio mi je potreban. Nisam mogla da budem sama. Previše je prostora kada si sam. Kako ga popuniti? Prijateljima, muškarcima, seksom, drogom, žurkama, muzikom. A ipak, ovde sam mogla da neko vreme budem mirna. Mogla sam da se pretvaram, da se pretvaram da sam opet Gertruda Hamilton. Iako je ona umrla kada mi je bilo šest, a rodila se Dženet Hardi.“

„Da li si želela da ponovo budeš Gertruda?“

„Naravno da nisam.“ Smeh, vedar i zvonak poput tog dana, zaigrao je u vazduhu. „Ali volela sam da se pretvaram da jesam. Gertruda bi bila bolja majka, bolja supruga, verovatno i bolja žena. Ali Gertruda ne bi bila ni izbliza zanimljiva kao Dženet. Ko bi se nje sećao? A Dženet? Nju niko nikada neće zaboraviti.“ Nagnute glave, Dženet joj je uputila onaj osmeh po kom je bila poznata – duhovit i znalački, sa seksepilom koji svetluca u uglovima. „Nisi li ti dokaz toga?“

„Možda i jesam. Ali to što se tebi desilo, i što se desilo ovom mestu, vidim kao veliku grehotu. Ne mogu da te vratim, čak ni da te upoznam. Ali ovo mogu.“

„Radiš li to zarad sebe ili mene?“

„Zarad obe, rekla bih.“ Videla je voćnjak, sav u ružičastim i belim pupoljcima, pun mirisa i potencijala. I konje kako pasu na zelenim pašnjacima, zlatnu i belu boju iscrtanu na brdima. „Ne vidim ovo kao savršenu pozornicu.“

Ne tražim savršenost. Vidim ovo kao tvoju zaostavštinu meni, a ako budem uspela da je obnovim, time bih ti odala počast. Sa ovog mesta potičem od tebe i kroz oca. Želim da ga spoznam i osetim.“

„Dili je mrzela da bude ovde.“

„Ne znam da li je uvek bilo tako. Ali sada je tako.“

„Želela je Holivud – sa velikim sjajnim slovima. Rodila se priželjkujući ga, ali falilo joj je talenta ili hrabrosti da ga zgrabi i zadrži. Ti nisi poput nje, niti poput mene. Možda...“ Dženet se nasmešila, ponovo gucnuvši limunadu. „Možda si više nalik Gertrudi. Više nalik Trudi.“

„Koja te je ubila te noći? Dženet ili Gertruda?“

„To je dobro pitanje.“ Nasmešivši se, Dženet je naslonila glavu nazad i zatvorila oči.

„Ali šta je odgovor na njega?“, pitala se Sila dok se ujutru vozila ka farmi. I zašto je važno? Zašto uopšte postavljati pitanja snu?

Na kraju krajeva, ono što je mrtvo – mrtvo je. Ovaj projekat nema veze sa smrću, nego sa životom. Radi se o tome da Sila treba da stvori za sebe nešto od onoga ostavljenog da propadne.

Kad se zaustavila kako bi otključala staru gvozdenu kapiju koja je blokirala prilaz, razmišljala je da li da je skloni. Da li bi to simbolizovalo ponovno otvaranje nečega što je bilo zatvoreno, ili bi to bio neverovatno glup potez koji bi i nju i imanjanje učinilo ranjivim? Kapija se bunila kada ju je otvorila, ostavivši joj rđu na rukama.

Jebeš simbole i glupost. Treba da je sruši jer smara. Moći će ponovo da je postavi kada završi sa projektom.

Kada se parkirala ispred kuće, pružila je korak kako bi otključala ulazna vrata i otvorila ih širom da bi propustila jutarnji vazduh. Navukla je gumene rukavice. Odlučila je da prvo završi sa kuhinjom. I nadala se da će se vodoinstalater kojeg joj je otac predložio pojaviti.

U svakom slučaju, ostaće ovde. Makar morala da razapne prokleti šator u dvorištu.

Već se dobrono bila preznojila kad je stigao vodoinstalater prosede brade po imenu Badi. Zajedno su obišli kuću, saslušao je njene planove i dosta češkao bradu. Ko zna odakle je izvukao cenu koju joj je saopštio, pomislila je, pa mu je uputila tup pogled.

Na to se iscerio i iznova se počeošao po bradi. „Mogao bih da ti dam formalniju ponudu. Cena će biti znatno manja ako ti kupuješ materijal i slično.“

„I hoću.“

„Okej onda. Daću ti ponudu, pa ćemo da vidimo kako ćemo.“

U inat tradiciji

„U redu. Koliko će me koštati da otčepite kadu u prvom kupatilu gore? Odvod ne radi kako treba.“

„Hajde da pogledam. Procena je besplatna, a zbog toga sam ionako i došao.“

Obigravala je oko njega, ne toliko zbog toga što mu nije verovala, nego zato što nikad ne znate šta možete da naučite. Shvatila je da ne odugovlači i da suma koju joj je naplatio za taj poslić i brzinsku proveru lavaboa i šolje znači da dovoljno želi ovaj posao, pa će tako i njegova ponuda verovatno biti korektna.

Kada je Badi ušao u svoj kamionet, nadala se da će dobro proći i sa stolom i električarom koji treba da dođu da procene stanje.

Izvadila je rokovnik da precrta sastanak sa Badijem sa dnevnog reda. Zatim je podigla malj. Bila je raspoložena da nešto demolira, a taman je mogla da počne od trulih dasaka na prednjem tremu.

DRUGO POGLAVLJE

Sa maljem na ramenu i zaštitnim naočarima na licu, Sila je dobro osmotrila čoveka koji je koračao njenim prilazom. Ružan crno-beli pas, koji kao da je ispao iz nekog crtanog filma, sa ogromnom kockastom glavom na malom, zdepastom telu, trčkarao je pored njega.

Volela je pse i nadala se da će nekad i sama imati jednog. Ali ovo je bilo jedno čudno stvorenje, sa iskolačenim loptastim očima i malim šiljatim đavoljim ušima na vrhu ogromne glave. Pozadi je mahao kratkim, mršavim čuperkom od repa.

Što se čoveka tiče, taj je daleko bolje izgledao od psa. Izbledele farmerke, iskrzane na rubovima, i vrećasta siva dukserica prekrivale su otprilike dva metra vitkog dugonogog muškarca. Nosio je naočare sa žičanim ramom, a farmerke su mu bile pocepane horizontalno preko kolena. Bradica od dan ili dva prekrivala mu je obraze i vilicu, što je oduvek smatrala izgledom previše proračunatim da bi bio kul. Ipak, išlo je uz gustu braon kosu išaranih pramenova koja mu se kovrdžala oko ušiju.

Nije verovala muškarcima sa pramenovima i mogla je da ga zamisli kako plaća za taj zlatni ten u solarijumu. Nije li ostavila takav tip muškarca u Los Anđelesu? Iako su joj svi ti detalji zajedno odavali utisak nekog uglavnom bezopasnog, i mada je opušteni prijateljski osmeh lepo pristajao njegovim fino oblikovanim usnama, čvršće je stegla malj.

Ako bude bilo potrebe, mogla bi da ga iskoristi da polomi još nešto sem trulih dasaka.

Nije morala da mu vidi oči da zna da je i on nju dobro osmotrio.

Stao je na podnožje stepeništa trema dok se pas peo stepenicama kako bi joj onjušio čizme – iako je to više podsećalo na roktanje svinje. „Čao“, rekao je, osmehnuvši se još šire. „Treba li ti pomoć?“

Nagnula je glavu. „U vezi sa čim?“

„U vezi sa bilo čim što si naumila. Pitam se šta bi to moglo biti, pošto vidim da imaš baš veliki čekić, a ovo je privatno vlasništvo.“ Zabio je palčeve u prednje džepove i nastavio isto onako lagano otežući kao svi iz Virdžinije. „Ne ličiš mi baš na vandala.“

„Jesi li ti policajac?“

Osmeh se munjevito preobrazio u kez. „Ne ličim na policajca ništa više nego ti na vandala. Slušaj, mrsko mi je da ti smetam, ali ako si naumila da razbijaš komade ove kuće i prodaš ih na internetu, moraću da te zamolim da bolje razmisliš.“

Budući da je bio težak, skinula je malj sa ramena. Nije se pomerao dok ga je spuštala i oslonila metalni deo na trem. Ali osetila je da se priprema. „Na internetu?“

„Od toga više štete nego koristi. Uostalom, ko će ti ikada poverovati da prodaješ pravi komad kuće Dženet Hardi? Zašto se ti onda ne bi fino pokupila? Zatvoriću za tobom i nikom ništa.“

„Jesi li ti nadzornik?“

„Ne. Neko im stalno daje otkaz. Znam da izgleda kao da nikoga ne boli uvo za ovo mesto, ali ne možeš tek tako da dođeš i rasturaš ga.“

Fascinirana, Sila je podigla zaštitne naočare na glavu. „Ako sve boli uvo, šta je sa tobom?“

„Izgleda da ne mogu protiv toga. A možda ti se i divim što imaš muda da obijaš brave i vijaš maljem usred bela dana, ali ozbiljno, moraš da se pokupiš odmah. Porodicu Dženet Hardi možda ne zanima da li će se kuća raspasti sledeći put kada vetar jače dune, ali...“ Zastao je, spustivši naočare za sunce niz nos, vireći iznad njih pre nego što ih je skinuo i krenuo nehajno da ih vrti držeći ih za ručku.

„Od jutros mi mozak nešto sporo radi“, kazao je. „Mora da je zbog toga što sam tek otpio gutljaj kafe pre nego što sam primetio tvoj kamionet ovde, otvorenu kapiju i ostalo. Sila... Makgauan. Trebao mi je neki minut. Imaš oči na baku.“

Njegove su zelene, primetila je, a zbog sunca su na obodima iskrile zlatnom. „U pravu si za oboje. Ko si ti?“

„Ford. Ford Sojer. A pas koji ti liže čizme je Spok. Živimo preko puta.“ Trznuo je palcem preko ramena, odvučavši joj pogled ka prostranoj staroj